

САФАРОВА АННА, доцент кафедри обліку і оподаткування
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Підприємницька діяльність суб'єктів господарювання ґрунтується на нормативно-правових актах, яких потрібно дотримуватися, щоб наповнювати державний бюджет. Нормативне забезпечення підприємницької діяльності постійно оновлюється, оптимізується та пристосовується до нових викликів, за яких суб'єкти господарювання можуть зберігати свою платоспроможність та підтримувати економіку.

Нормативне забезпечення підприємницької діяльності – це сукупність законів, підзаконних актів та інших нормативних документів, які регулюють всі аспекти ведення бізнесу. Воно створює правові рамки для підприємців, визначаючи їхні права, обов'язки та відповідальність, а також взаємодію з державою та іншими суб'єктами господарювання.

Нормативне забезпечення підприємницької діяльності забезпечує:

- стабільність бізнес-середовища - чітко визначені правила дозволяють підприємцям планувати свою діяльність на довгострокову перспективу;
- захист прав підприємців - законодавство гарантує, що права бізнесу будуть захищені від свавільного втручання з боку державних органів або інших суб'єктів;
- справедлива конкуренція - норми антимонопольного законодавства забезпечують рівні умови для всіх учасників ринку;
- захист прав споживачів - норми споживчого законодавства захищають інтереси споживачів і встановлюють певні вимоги до якості товарів та послуг;
- інтеграція в міжнародну економіку - національне законодавство має відповідати міжнародним стандартам і нормам, що сприяє розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

До основних напрямів нормативного регулювання підприємницької діяльності належать:

- 1) Реєстрація та ліквідація підприємств: порядок створення, реєстрації, перереєстрації та ліквідації різних організаційно-правових форм підприємств [1].
- 2) Ліцензування та сертифікація: види діяльності, що підлягають ліцензуванню, порядок отримання ліцензій та сертифікатів відповідності.
- 3) Оподаткування: системи оподаткування, ставки податків, податкові пільги, порядок нарахування та сплати податків [2].
- 4) Трудове право: права та обов'язки роботодавців і працівників, умови праці, порядок укладення трудових договорів [3].
- 5) Цивільне право: договори, угоди, відповідальність за договірними зобов'язаннями, власність.
- 6) Антимонопольне законодавство: запобігання монополізації ринків, недобросовісній конкуренції, зловживанням домінуючим становищем.

7) Екологічне законодавство: вимоги до охорони навколишнього середовища, відповідальність за порушення екологічного законодавства.

До органів державної влади, які розробляють та приймають нормативні акти належать: Верховна Рада України (приймає закони, які є основними нормативно-правовими актами); Кабінет Міністрів України (видає постанови та розпорядження, які мають силу закону); Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади (розробляють підзаконні акти (накази, інструкції тощо), які деталізують положення законів та постанов).

Нормативне забезпечення підприємницької діяльності в Україні можна розглядати на кількох рівнях:

1. Законодавчий рівень (Конституція України, Закони України, Кодекси).

2. Нормативно-правові акти (постанови Кабінету Міністрів України, укази Президента, рішення місцевих рад, які регулюють конкретні аспекти ведення бізнесу, включаючи ліцензування, податкову політику та трудові відносини).

3. Локальні нормативні документи (внутрішні документи підприємств (статути, положення, інструкції), які регламентують діяльність підприємства та взаємодію між його структурними підрозділами).

4. Міжнародні стандарти та угоди (вплив міжнародних угод, стандартів ISO та інших норм, які можуть впливати на ведення бізнесу, зокрема в галузі екології, безпеки та якості продукції).

5. Судова практика (рішення судів, які можуть впливати на тлумачення норм права та регулювання підприємницької діяльності).

6. Контрольні органи та інспекції (державні органи, які здійснюють контроль за дотриманням законодавства в сфері підприємництва, такі як Державна податкова служба, Державна інспекція праці та інші)

Кожен з цих рівнів взаємодіє між собою, створюючи комплексну систему, яка забезпечує правове регулювання підприємницької діяльності.

На сьогодні актуальними є питання нормативно-правового забезпечення, пов'язані із зменшенням кількості дозвільних документів, переходом на електронне подання звітності, залучення приватного сектору до вирішення проблем розвитку інфраструктури, надання публічних послуг, створення ефективної системи охорони авторських прав, патентів, товарних знаків, визначення правового статусу електронних документів, захист прав споживачів в інтернет-просторі.

Отже, нормативне забезпечення підприємницької діяльності постійно змінюється, тому суб'єктам господарювання необхідно регулярно відстежувати зміни в законодавстві та адаптувати свою діяльність до нових вимог.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України. Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Податковий кодекс України. Закон України № 2755-VI від 02 груд. 2010 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
3. Кодекс законів про працю України. Закон України № 322-VIII від 10.12.1971 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

